

Колодинський С.Б.*д.е.н., доцент кафедри менеджменту та управління проектами,
Одеська державна академія будівництва та архітектури,
м.Одеса, Україна***Брітченко І.Г.***Доктор хабілітований, професор кафедри економіки і технічних наук
Державний вищий навчальний заклад імені Станіслава Тарновського
м.Тарнобжег, Польща***Білега Е.В.***к.е.н., доцент кафедри менеджменту та управління проектами,
Одеська державна академія будівництва та архітектури,
м.Одеса, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Інфраструктуру інноваційної діяльності слід розглядати як самостійну сферу економіки, особливістю якої є виробництво не матеріальних продуктів, а надання послуг. З розвитком ринкової економіки, основою якої є самостійні та незалежні товаровиробники, які цілком відособлені і ведуть конкурентну боротьбу, стає проблематичною підтримка стійких господарських зв'язків в середині економічних систем різних рівнів, як то державному, регіональному та, навіть, місцевому. Тому головною функцією інфраструктури є формування зовнішніх умов господарювання економічних суб'єктів. Інфраструктура, як самостійна частина господарського механізму, повинна сприяти вільному обміну ринковими ресурсами та реалізувати функції саморегулювання та самонастроювання національної економіки на всіх її рівнях у зв'язку із кон'юнктурними коливаннями ринку.

В Україні повільно формуються ринкові відносини, тому економіка являє собою систему змішаного типу, в якій наряду із ринковою інфраструктурою будуть тривалий час існувати і неринкові організаційні структури та економічні форми, які будуть функціонувати у відповідності із принципами адміністративного господарювання. Тому, всі організації, що відносяться до інноваційної інфраструктури, знаходяться в певних технологічних та економічних зв'язках, що відображають єдність інноваційної діяльності на всіх

рівнях. В процесі розвитку інноваційної діяльності організації, що утворюють інноваційну структуру, починають виокремлюватися за секторами, типами, територіями дії та напрямками розвитку. На сьогодні формується нова структура організації інноваційної сфери і відповідна їй інноваційна інфраструктура, головним призначенням якої є забезпечення умов відтворення інноваційної діяльності.

Матеріальною базою інноваційної інфраструктури є територія із розвиненою господарською, виробничою і соціальною структурою, об'єкти якої орієнтовані на масове впровадження нових технологій та вироблення нових наукомістких продуктів. Інноваційна інфраструктура складається із таких основних елементів та складових:

- науково-дослідні, проектно-конструкторські, дослідно-експериментальні організації, які працюють в інноваційній сфері та підвищують інноваційний потенціал регіону ;

- виробничі підприємства, які реалізують результати науково-дослідних розробок і винаходів, запроваджують їх у виробництво наукомістких товарів та послуг;

- служби менеджменту, маркетингу, реклами, що націлені на поширення новітніх технологій та розробок, рекламуючи досягнення вітчизняних наукових центрів;

- інноваційні фонди, комерційні банки, страхові компанії, біржі науково-технічних продуктів, що акумулюють новітні розробки та нововведення в комерційних цілях;

- установи науково-технічної експертизи, юридичного захисту інтелектуальної власності, що забезпечують недоторканість інтелектуальної власності і правоспроможність;

- заклади освіти і підготовки кадрів, які спеціалізуються на підготовці кадрів та підвищенні кваліфікації спеціалістів в науково-технічних галузях науки та техніки;

- інформаційно-комунікаційні підрозділи, редакційно-видавничі організації та структури, патентні бюро, ліцензійні палати та державні статистичні органи;
- організації сервісного обслуговування інноваційних розробок, лізингові, транспортні та транспортно-експедиційні фірми, митні підрозділи та інші державні структури [1,с.30-34].

Одною із головних проблем на сьогодні є те, що у регіонах України ще не склалася мережа приватних інноваційних суб'єктів підприємництва, більш перспективними з яких є так звані венчурні підприємства, які займаються пошуком та впровадженням нових наукомістких технологій та виробництвом новітніх товарів із якісно новими споживчими властивостями. Головною умовою широкого поширення різноманітних організаційних структур інноваційного типу є формування та зміцнення інноваційної інфраструктури, в якій провідну роль повинні відігравати фінансово-кредитні структури. Практика свідчить, що відсутність достатньої кількості коштів направлених на фінансування інноваційних проектів стримує розвиток інноваційної сфери.

Економіка країни, де вітчизняний інвестор практично не вкладає кошти у розвиток інноваційного виробництва, не може бути привабливою для іноземного інвестора. Залучення інвестицій в інноваційну сферу має здійснюватися з урахуванням цілей і завдань державних програм структурної переорієнтації виробництва, цільових програм міжгалузевого та галузевого розвитку, регіональних програм науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, конверсії та розвитку експортного потенціалу. Слід брати до уваги також процеси внутрішньої та зовнішньої кооперації продукції виробничо-технічного призначення, приватизації державних підприємств із залученням іноземного капіталу [2,с.34-35].

Важливими складовими елементами інфраструктури є зв'язок, комунікаційні та інформаційні системи, які мають загальногосподарське призначення та приймають участь в забезпеченні ефективної діяльності усіх галузей національної економіки. Структура сучасної економіки потерпає

суттєвих змін, які обумовлені широким впровадженням інформаційних технологій, поширенням інформації у всіх сферах господарського життя і перетворенням інформації в важливу складову суспільного прогресу. Економічна ефективність діяльності людини зараз визначається не стільки наявністю традиційних матеріальних ресурсів, сировинних джерел та енергетичних компонентів, скільки широким застосуванням інформаційних ресурсів, інформаційних технологій та продуктів. Важелі науково-технічного прогресу все більше зміщуються від капіталу та власності до центрів інформації наукових знань, які набувають принципового значення при формуванні новітніх виробництв. Інформаційна значущість суспільства визначає його майбутнє, формує новий склад життя людей та тип їх виробничих стосунків. Багатогранні економічні зв'язки у суспільстві потребують розвинених інформаційних технологій управління, систем координації дій та контролю за їх виконанням. Важливими завданнями створення сучасних інформаційних систем на регіональному рівні стає поширення зарубіжної практики розвитку інформаційних технологій в сфері інтелектуальної діяльності, що передбачає:

- розвиток комунікаційних та інформаційних мереж з можливостями он-лайнного користування світовими інформаційними мережами, особливо Інтернет, з можливістю приєднання до існуючої європейської та світової інфраструктури бізнесу;

- формування мережі органів, що займаються пошуком, накопиченням, передачею для використання науково-технічної інформації суб'єктам регіонального господарства;

- опанування знаннями комп'ютерних технологій, інформаційної грамотності та культури на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності та приватного бізнесу [3,с.2-4].

На регіональному рівні потрібно формувати банк даних науково-технічних розробок, науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, а також наукомістких інноваційних проектів, що дозволить регіональним

органам влади та підприємницьким структурам визначати стратегічні пріоритети технологічного розвитку регіону. Запровадивши систему моніторингу та прогнозування інноваційного потенціалу регіону, а також обслуговуючи потреби регіональної економіки в освоєнні науково-технічних нововведень, банки даних по НДДКР можуть слугувати в якості аргументів при обґрунтуванні державних замовлень на науково-технічні розробки та придбання імпортованих технологій.

Інфраструктура регіонального масштабу швидко розбудовується і особливо ефективно функціонує при умові створення спеціальних або вільних економічних зон (СВЕЗ) та територій пріоритетного розвитку. Практика засвідчує, що найбільш позитивні результати у створенні СВЕЗ забезпечуються при створенні зовнішньоторговельних зон або науково-технічних зон у прикордонних областях. В практиці розбудови СВЕЗ вже існує певний досвід, накопичений науковцями Одеси за допомогою яких були реалізовані програми створення та розвитку зовнішньоторговельних зон у формі “porto-franko” та технопаркових зон при вищих навчальних закладах міста.

Список літератури:

1. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навч. посіб. –К.: Вища шк., 2002. –254с.
2. Гриценко А.А. Логіко-історичні засади кардинальних економічних змін переходу до реконструктивного розвитку //Економіка України. — 2017. —№5-6. —С.39–57.
3. Паламарчук О.М., Паламарчук Г.М. Сіткова організація підприємництва як чинник інноваційного розвитку економіки // Проблеми науки. — 2017. — №9. — С.2-7.